

DOF-Sønderjyllands årsberetning for 2020

Et anderledes år

2020 blev for DOF-Sønderjylland, som for så meget andet i samfundet, et ganske anderledes år end forventet. Corona-virussen betød at mange af de planlagte aktiviteter pga smittefaren måtte aflyses – eller slet ikke blev planlagt. Dette var især tilfældet i forårsmånederne og igen fra efterårsmånederne.

For vores vedkommende betød det, at mange fugleture i forårsmånederne og efterårsmånederne måtte aflyses.

Blandt andet havde vi planlagt ture i forbindelse med DR naturserie ”Vilde, vidunderlige Danmark”, hvor vi havde planlagt ture i forbindelse med de aktuelle udsendelser – f.eks. ”søens natur” med videre – men disse ture måtte desværre aflyses.

Endvidere havde vi planlagt en stortur til Gyldensten på Nordfyn for lokalafdelingens aktive medlemmer, som også måtte aflyses – vi regner dog med at kunne arrangere denne tur senere – måske i år.

Vi havde også arrangeret et møde i Sønderborg om det nye punkttællingsprogram – ”Punkttælling 2.0” og vi nåede endda at arrangere to gange og aflyse to gange – men prøver igen senere i 2021.

Bestyrelsesarbejdet fik vi dog lavet – meget pr mail, men vi fik også holdt møder i ”de gode perioder” og holdt en fin sommeraften et udendørs bestyrelsesmøde i Bommerlund Plantage – og ”strategiplan-gruppen” fik også holdt to møder i Søgård Mose, hvor vi fik lavet input til DOFs kommende strategiplan.

Medlemmer

Antallet af medlemmer viste en fin fremgang i 2020. I december 2020 viste medlemslisten, at vi havde 424 medlemmer mod 414 ultimo 2018 og 407 i 2019. Det vil sige en fremgang på 17 medlemmer.

Corona-krisen har været en dårlig periode på de fleste områder, men udelivet har haft meget fremgang – både det organiserede og det uorganiserede – og her ligger nok også noget af forklaringen på medlemsfremgangen i vores forening.

Arrangementer m.m.

Ture: Som nævnt måtte vi aflyse mange af de planlagte fugleture, men vi fik dog gennemført nogle af turene i de perioder, hvor det var tilladt. En del af turene blev gennemført med tilmelding, så vi kunne overholde det gældende antal i forbindelse med forsamlingsforbudet.

I perioden fra 19. januar til 1. marts afholdt vi 7 ture – heriblandt ”Ørnens Dag” den 23. februar ved Ballum Sluse og Slivsø.

I perioden fra 11. maj til 17. oktober afholdt vi 17 ture – heriblandt store klippedag ved Søgård Mose i Fugleværnsfondens regi.

Og herefter lukkede vi helt ned med hensyn til turene.

Naturbeskyttelse

Hostrup Sø: Aabenraa Kommune vil i 2021 lave en biomanipulation i Hostrup Sø for at forbedre vandkvaliteten (opfiskning af småfisk) – og DOF-Sønderjylland blev i den forbindelse inddraget i forarbejdet, for at tage højde for evt forstyrrelser af fuglelivet. Vi fremsatte to forbehold, som kommunen tog til efterretning:

I det nordvestlige hjørne af søen bør der holdes god afstand til søbredden ved aktiviteter. Det nordvestlige hjørne af søen er det mest sårbare område, hvor mange af arterne på udpegningsgrundlaget opholder sig – og bruger området enten som yngleområde og/eller som rastområde.

Det nordvestlige hjørne af søen bør helt friholdes for aktivitet i fuglenes yngletid fra 1. marts til 15. juli.

Engfugle ved Augustenborg: Augustenborg Storkelaug etablerer i disse år afgræsning af strandenge og enge nær Augustenborg. DOF-Sønderjylland og DN er indgået i et samarbejde med Storkelaug for at følge afgræsningens indflydelse på fuglelivet og øvrige flora og fauna. DOF-Sønderjylland har i den forbindelse lavet månedlige tællinger for at dokumentere fuglelivet – og fundet en fin ynglefuglebestand ved især Sebbelev Nor med en god bestand af ynglende engfugle på de igen afgræssede enge.

Fuglene

v/Jørn Vinther Sørensen

2020 blev et anderledes år, end vi forventede os, da vi trådte ind i det den 1. januar. Det sørgede coronaen da godt og grundigt for.

I marts blev vi hjemsendt fra arbejde. I modsætning til mange andre lande måtte vi bevæge os udenfor, ligesom vi måtte rejse på kryds og tværs af landet.

For os med fugle som hobby betød nedlukningen, at vi kunne dyrke vores interesse mere, end vi plejede.

Så vi havde alle muligheder for at holde styr på fuglene i 2020 :-)

Mellemflagspætten er under indvandring fra Tyskland og blev set 5 forskellige steder i Sønderjylland. 3 af stederne var offentlige steder som Draved Skov, Kruså Møllesø og skoven ved Gråsten. Herudover blev fuglen fotodokumenteret i 2 private haver, hvor den ene var hos bestyrelsesformanden Gert Fahlberg.

Det er kun et spørgsmål om tid, hvornår vi får dokumenteret det første ynglefund.

Biæderen har vi fortsat som ynglefugl. 5-6 par lykkedes igen at få unger på vingerne.

Ifølge ”**European Breeding Bird Atlas 2**” er bestanden vokset fra 0 par i 1990 til nu 2.500 par i Tyskland. Vi kan forvente, at det vil have en positiv effekt på Danmark, så arten får andre kolonier end den i Sønderjylland.

Hedehøgen havde det ikke godt i 2020. For hele landet fik 13 sikre par 18 unger på vingerne. Det er langt mindre end de 57 unger, der kom på vingerne i 2019. Arten har også tidligere vist store udsving.

Den **hvide stork** fik en unge på vingerne i 2020 i Smedager. Den europæiske bestand er nærmest fordoblet fra 1980erne til i dag (**European Breeding Bird Atlas 2**).

Den europæiske bestand kan deles op i to grupper: de østtrækkende og de vesttrækkende.

Den vesttrækkende bestand er den, der viser fremgang.

De danske storke er i dag vesttrækkende, så får vi et landskab med føde til storken, kan vi godt forvente, at vi får flere storke i fremtiden.

Som en sidebemærkning skal lige nævnes, at den *sorte stork* er vokset fra 10-20 par i Tyskland til 650-750 i 2010 (*European Breeding Bird Atlas 2*). Når vi nu får mere urørt skov i landet, kan vi håbe, at vi får denne art som ynglefugl.

Tranen er en succeshistorie! Bestanden er vokset fra 1 par i 2002 til 55-72 par i 2020 alene i Sønderjylland.

Havørnen er ligeledes en succeshistorie. Landet har nu over 100 par, og i efteråret blev 48 fugle set forlade en overnatningsplads i det sydvestligste hjørne af Sønderjylland.

Den **toppede lappedykker** har det måske hårdt i vores område. I 2020 forsøgte vi at få tal på fuglene, og kun 17 ungeførende par blev registreret. I 2021 vil vi igen have fokus på denne art. DESVÆRRE har den øgede aktivitet også presset fuglene. I det seneste nummer af ”**Fugle og Natur**” kunne vi læse om fotografer, der opholdt sig alt for tæt på **Hedehøgens** reder.

Vi ser DESVÆRRE også fotografer forlade de offentlige veje for at komme tættere på **Biædernes** reder for derved måske at få et endnu bedre billede af fuglene. Ligeledes har vi DESVÆRRE også oplevet fotografer og andre fuglekiggere forlade stierne for at komme tættere på

Mellemflagspætten.

Vi må atter opfordre folk til at vise mest muligt hensyn og forstyrre fuglene mindst muligt.

Atlas III

v/ *Bjarne Nielsen*

Det indsamlingsmæssige arbejde med Atlas III sluttede officielt d. 28. februar 2017. Derefter gik det redaktionelle arbejde igang, som resulterede i et digert værk (5,3 kg), der udkom ultimo 2020.

Naturstyrelserne

Ifølge aftale med Miljøministeriet skal lokalafdelingerne i DOF have et årligt møde med Naturstyrelsens lokale afdelinger. Det betyder for DOF-Sønderjylland, at vi skal mødes med Naturstyrelsen Vadehavet og med Naturstyrelsen Sønderjylland en gang om året.

I 2020 havde vi trods Corona-situationen et udendørs møde med Naturstyrelsen Sønderjylland i Gråsten, mens vi ikke fik afholdt møde ved Naturstyrelsen Vadehavet.

Naturstyrelsen Sønderjylland:

Den 27. november afholdt vi vores årlige møde med NST Sønderjylland, hvor Martin Reimers fra NST og Gert Fahlberg fra DOF-Sønderjylland deltog.

På mødet deltog endvidere Kaj Abildgaard og Viggo Petersen fra OAS (Ornitologisk Forening for Als og Sundeved.)

På mødet blev der blandt andet behandlet følgende emner: Planer for den nye Oksbøl Skov på Als, kommende planer for ”urørt skov”, ”Pas på kort” – et samarbejde mellem Naturstyrelsen og DOF vedr. beskyttelse af redetræer, fugletårn ved Torup Made/Mjang Dam, MTB-cykling i Naturstyrelsens områder.

Naturstyrelsens brugerråd

Jørn Vinther Sørensen er repræsenteret i naturstyrelsens brugerråd i Naturstyrelse Sønderjylland og Bent Pedersen (fra DOF-SV) er repræsenteret i brugerrådet i Naturstyrelse Vadehavet.

Grønne Råd

Alle 4 kommuner i vores område har et Grønt Råd, hvor repræsentanter fra DOF, DN, Naturstyrelsen, Landbruget, Sportsfiskerne, Friluftsrådet og kommunen m.fl. mødes 1-2 gange om året.

Karen Raagaard er vores repræsentant i Haderslev Kommune, Bjarne Nielsen i Sønderborg Kommune, Martin Iversen i Tønder Kommune og Finn Just Christensen er vores repræsentant i Aabenraa Kommune.

DOFs repræsentantskab

Bjarne Nielsen, Ole Tønder og Gert Fahlberg repræsenterede lokalafdelingen ved årets to møder. Pga corona-situationen blev det dog et anderledes forløb end planlagt. Forårets repræsentantskabs møde skulle have været afholdt på Nordsjælland, men blev aflyst og blev gennemført på den vis, at vi fik tilsendt en elektronisk udgave med formandens beretning, regnskab og budget samt skema i forbindelse med diverse valg. På skemaet kunne man godkende eller ikke godkende de enkelte punkter og valg. Mødet var således særdeles ”enkelt” gennemført og man kunne hver især afholde det, når man ville og indsende sine svar. Til gengæld var det ikke særligt inspirerende eller spændende og vi manglede naturligt nok enhver form for socialt samvær og erfaringsudveksling mellem lokalafdelingerne og i forhold til den øvrige del af DOF.

Efterårsrepræsentantskabsmødet var mere givende, idet vi i november mødtes i tre geografiske grupper – en i Kolding (hvor vi var med), en i Nordjylland og en i Roskilde. Mødet blev holdt som et digitalt møde, idet vi via storskærm samtidig kunne følge med hos de to andre delgrupper. Mødet blev afholdt som et endagsmøde – og formen fungerede fint – dog ikke at sammenligne med de sædvanlige fysiske todagsmøder.

Bestyrelsen

I løbet af året har Karen Raagaard ønsket at udtræde af bestyrelsen og suppleant Finn Just Christensen er trådt ind på Karens plads.

Bestyrelsen består således af: Gert Fahlberg, Sønderborg (formand), Bjarne Nielsen, Broager (næstformand), Jesper Leegaard, Gram (kasserer), Jørn V Sørensen, Haderslev, Jan Ravnborg, Højer, Ole Tønder, Sønderborg, Gabor Graehn, Sønderborg og Finn Just Christensen, Holbøl.

Ifølge vore vedtægter skal bestyrelsen bestå af 5 til 9 medlemmer, samt kan suppleres med 2 til 5 suppleanter. Der er således god plads for interesserede til at være med til at gøre en indsats i bestyrelsesarbejdet.

Medier

v/ *Jesper Leegaard*

Vores mediestrategi består af DOF-Sønderjyllands Facebookgruppe, DOF-Sønderjyllands hjemmeside og et Nyhedsbrev.

1: **Facebook**gruppen kører rigtig fint, med mange forskellige emner og et støt stigende antal medlemmer. Stor ros til administrator for, at siden ikke har udviklet sig til et diasshow, hvor velmenende mennesker, vil vise deres billeder.

2: **Hjemmesiden** er der, hvor alt væsentlig information om aktiviteter og nyheder skal kunne findes. Ved at kigge på DOF-Sønderjyllands hjemmeside, skal man kunne finde alt, som har med lokalforeningen at gøre. Hjemmesiden modtager meget gerne bidrag om små og store fugleoplevelser. Ofte kniber det med artikler.

3: **Nyhedsbrevet** udgives en gang månedligt. Nyhedsbrevet er for at servicere de medlemmer, som ikke er på Facebook eller hjemmesiden. Nyhedsbrevet skal desuden ses som en opsummering af månedens fugleaktiviteter i Sønderjylland.

DOFbasen 2020

v/ *Bjarne Nielsen*

DOFbasekoordinator for DOF-Sønderjylland var i hele 2020 *Bjarne Nielsen*.

Det årlige møde for DOFbasekoordinatorer blev afholdt under iagttagelse af alle coronaregler i *Huset* i Middelfart d. 19. september. På mødet var der mødt 9 ud af de ialt 18 koordinatore.

Lokaliteter

I 2020 blev vi færdige med at indtegne grænser for samtlige lokaliteter i Sønderjylland. Det betyder bl.a., at der for eftertiden kun i ganske særlige tilfælde vil blive ændret på lokalitetsgrænserne og kun i ekstremt sjældne tilfælde vil blive oprettet nye lokaliteter. I begge tilfælde risikerer vi, at observationer vil kunne komme til at ligge udenfor den lokalitet, hvor de er gjort.

Antal lokaliteter i de fire sønderjyske kommuner

Kommune	Lokaliteter 2020	Lokaliteter 2019	Lokaliteter 2018	Stigning
Haderslev	296	298	295	-2
Sønderborg	434	431	365	3
Tønder	415	411	412	4
Aabenraa	386	383	383	3
Ialt	1.531	1.523	1.455	8

Brugere

Det samlede antal DOFbase-observede i Sønderjylland er nu på **472** (2019 : 422). Af disse er der dog **9** (2019 : 8) personer, der er oprettet to gange, dvs. at det reelle antal af brugere i DOFbasen i Sønderjylland er på **463** (2019 : 414).

Indtastninger

Antal indtastninger i de fire sønderjyske kommuner

Kommune	Indtastninger 2020	Indtastninger 2019	Indtastninger 2018	Stigning
Haderslev	11.494	11.328	10.702	1,4%
Sønderborg	40.041	38.797	34.687	3,1%
Tønder	65.467	63.565	63.232	2,9%
Aabenraa	19.982	16.723	13.420	16,3%
Ialt	136.984	130.413	122.041	4,8%

Arter

I 2020 er der indtastet observationer på et stort antal arter i de sønderjyske kommuner :

- Aabenraa 207 arter
- Haderslev 222 arter
- Sønderborg 239 arter
- Tønder 255 arter
- Hele SJ 273 arter

Tak

Som formand vil jeg gerne takke bestyrelsen og foreningens medlemmer for indsatsen i 2020 med forskellige aktiviteter. Desuden en særlig tak til OAS for det gode og positive samarbejde på Als og Sundeved – især det rige udbud af velbesøgte fugleture (for så vidt de måtte gennemføres), og til de mange andre, der gør en indsats for fuglelivet og foreningen i vores område. Og så vil jeg også gerne takke for forståelse for diverse udmeldinger om planlagte arrangementer, som med kort varsel har måttet aflyses på grund af COVID-19 situationen. Vi håber verden ser er mere forudsigelig ud, når vi ses til næste generalforsamling.

Gert Fahlberg
Formand, DOF-Sønderjylland
Marts 2021